

A Kúria végzése

Az ügy száma: Kvk.I.37.416/2018/3.

A tanács tagjai: . Hajnal Péter a tanács elnöke, dr. Heinemann Csilla előadó bíró, Huszárné dr. Oláh Éva bíró

A kérelmező:

Képviselője:

Az eljárás tárgya: választási ügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó: a kérelmező

A felülvizsgált jogerős határozat: a Nemzeti Választási Bizottság 602/2018. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria Nemzeti Választási Bizottság 602/2018. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 10.000 (tízezer) forint mérsékelt eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Momentum Mozgalom (továbbiakban: Beadványozó) 2018. március 24. napján elektronikus úton nyújtott be kifogást a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdése c) pontjának megsértésének megállapítása végett a Budapest 06. sz. Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB). Beadványában a 2018. március 21-én megjelent Józsefváros című sajtótermék XXVI. évfolyam 10. számában Kocsis Máté, a FIDESZ országgyűlési választókerületben induló képviselőjelöltje képi és szöveges megjelenésével kapcsolatban állította, hogy a lapnak az a magatartása, hogy az egyik jelölt számára a többi jelölthöz képest sokszoros megjelenési lehetőséget biztosított, alkalmas volt arra, hogy helyi szinten megbontsa a jelölő szervezetek és jelöltek egyenlő esélyét a választói akarat kialakításában. Ezen túlmenően Orbán Viktor, a FIDESZ közös listájának listavezetője egész oldalas megjelenést kapott, míg a választókerületben induló más jelöltek, vagy más listavezetők fényképét vagy nevét tartalmazó cikk nem jelent meg, az ellenzéki jelöltek bemutatása semmilyen módon nem történt meg.
- [2] Nézete szerint a Ve. 146. § b) pontja szerinti politikai hirdetés a Ve. 148. §-ában meghatározott

szigorú – és egyenlő megjelenési esélyeket biztosító – feltételei közötti közzétételén túlmenő választási kampánytevékenységet helyi önkormányzat sajtóterméke nem folytathat. Minderre figyelemmel azt kérte, hogy az OEVB a jogsértés tényét állapítsa meg, tiltsa el a jogsértőt a további jogsértéstől, valamint szabjon ki kellő visszatartó erejű bírságot. Kérte továbbá, hogy a Ve. 152. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelezze a Józsefváros lapot, hogy a jogsértést kimondó határozat rendelkező részét a legközelebbi számban, a jogsértő közléshez hasonló módon tegye közzé.

- [3] A kifogást az OEVB az 52/2018. (III. 26.) számú határozatával elutasította. Álláspontja szerint a sérelmezett megjelenések a kerület polgármesterének közéleti eseményeken való részvételéről szóló tudósítások, amelyek a választási kampányidőszakban nem tiltottak, azok egyéni országgyűlési képviselőjelölti minőségével nem hozhatók összefüggésbe. Ugyanezt az álláspontot foglalta el Orbán Viktor megjelenítésével kapcsolatban, arra hivatkozva, hogy a nemzeti ünnepéről való tudósítás a miniszterelnök képével nem sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontját. Hangsúlyozta továbbá, hogy a Beadványozó kifogásában nem jelölt meg egyetlen olyan kampányeseményt sem, ahol a választókerületben jelöltként indulni szándékozó személyek szerepeltek és amelyről az önkormányzati lapnak lehetősége lett volna tudósítani.
- [4] A Beadványozó fellebbezése folytán eljáró Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban: NVB) 602/2018. számú határozatával az OEVB határozatát megváltoztatta. Megállapította, hogy a J.K. Nonprofit Zrt. által kiadott Józsefváros című lap 2018. március 21-i lapszáma megsértette a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2. § (1) bekezdés c) pontját. A jogsértőt eltiltotta a további jogsértéstől és 138.000 Ft bírság megfizetésére is kötelezte.
- [5] A Kúria Kvk.III.37.236/2018/4. és Kvk.II.37.478/2014/2. számú végzéseire utalva hangsúlyozta, hogy a jogorvoslati kérelemben megjelölt bizonyítékok alapján azt kellett vizsgálni, hogy a polgármesteri feladatellátásról szóló tájékoztatás értékelhető-e az aktuális kampány szempontjából, kimutatható-e a tájékoztatás választói akaratot befolyásoló célja vagy alkalmassága. Megítélése szerint az OEVB a támadott lapszámban szereplő cikkeket csak átfogóan, témájuk alapján minősítette, tartalmukat nem vizsgálta abból a szempontból, hogy a bennük foglalt megnyilatkozások a választási kampány részeként értékelhetők-e.
- [6] Ebből a szempontból vizsgálva elemezte a Beadványozó által megjelölt cikkek tartalmát és helyezkedett arra az álláspontra, hogy a lapszám címlapján, 2–3. oldalán, 5., 6. és 12. oldalakon szereplő közlések valamennyi esetben aktuális, és a polgármesteri tisztséghoz, illetve közszereplő mivoltához szorosan fűződő beszámolókat tartalmaz, habár a polgármester személyének felülreprezentáltsága itt is szembetűnő.
- [7] A fentiekől lényegesen eltérőnek minősítette a Heim Pál Gyermekkorházal kapcsolatos beszámolót, mivel annak tartalma a kormányzati tevékenységre, a következő parlamenti és kormányzati ciklusokra utaló tervekhez vonatkozott, amelynek jelentősége nem a polgármesteri szerepkör, hanem a jelölti minőség körében értékelhető. Ez a beszámoló alkalmas arra, hogy a hivatalban lévő polgármestert jelölti minőségében is népszerűsítse a jelöltség tényének konkrét említése nélkül is. Ezzel kapcsolatban kiemelte azt, hogy a polgármester egyben a FIDESZ jelöltje is az aktuális választási eljárásban. A kampány szempontjából értékelte a március 15-i ünnepi beszámoló tartalmát is, és ezzel kapcsolatban azt rögzítette, hogy a beszámolóban nagyon komoly hangsúlyt kapott a miniszterelnöki szerepkörhöz nem kapcsolódó, azonban listavezetői szerepkörében indokolható és értelmezhető kijelentések köre. Ezekben a választás jelentőségének hangsúlyozása mellett a saját jelöltekre való szavazás buzdítása, illetve az ellenjelöltekkel kapcsolatos negatív vélemény is megjelenik.

- [8] Álláspontja szerint a Ve. 141. §-a körében is értékelhető beszámoló megalapozza azt a látszatot, hogy az önkormányzati lap semleges pozícióját feladva egy konkrét jelölt szervezet, illetve jelölt mellett foglal állást. Ennek hangsúlyt ad a jelölt polgármesteri tisztségéből fakadó feladatok ellátása miatti további hangsúlyos szerepeltetése és az a tény is, hogy a választási eljárásban érdekelt más jelölt vagy jelölt szervezet semmilyen felületet nem kapott álláspontja bemutatására, illetve helyi közérdeklődésre számot tartó rendezvényeiről beszámoló nem született. Ugyanakkor kitért arra is, hogy a Beadványozó álláspontjával ellentétben a polgármester említett hangsúlyos szerepeltetése nem valósít meg jogsértést, amíg valóban a helyi közfeladatok bemutatására koncentrálnak.
- [9] A bírságalap összegének megfelelő mértékű bírság megállapítását a lapszámon átívelő tendenciózus megjelenítés, a nagy számban ingyenesen terített sajtótermék miatt az érintettek széles köre, és a kifejezetten az önkormányzati lapokkal kapcsolatban a jelen kampányban már szélesebb körben megismerhető joggyakorlattal ellentétes magatartás képezte, viszont figyelembe vette, hogy korábban még nem került szankció megállapításra, illetve külön-külön a cikkek jelentős része nem valósít meg jogsértést.

Felülvizsgálati kérelem

- [10] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében a támadott határozat megváltoztatását, a kifogás elutasítását kérte. Megítélése szerint a határozat sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti alapelvet és a bírságkiszabás körében a Ve. 219. § (1) bekezdésébe ütközik.
- [11] Meglátása szerint az esélyegyenlőség alapelvének az „azonos versenypályán versenyző, azonos minőségű szereplők között” kell érvényesülnie. Ebben az esetben egyik feltétel sem teljesül, mert a lap kerületi lap, az nem fedti le a Budapesti 06. számú Országgyűlési Egyéni Választókerület szavazóinak teljességét, annak csak egy részéhez jut el, továbbá a polgármesterről szóló beszámolók nem a választópolgároknak, hanem a VIII. kerület lakosainak szólnak. Mindezek miatt az OEVK választópolgárainak akaratképzését a hetilap nem befolyásolhatta.
- [12] Kifogásolta az NVB részéről kiragadott két beszámoló minősítését. A gyermekkorházakkal kapcsolatos bejelentés nem tekinthető a Ve. 141. §-a szerinti kampánytevékenységnek, az helyi közügy a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához kapcsolódik, az erről való tájékoztatás a kerületi lap törvényi kötelezettségét jelenti. Orbán Viktor ünnepi beszédének absztraktsága folytán nem deríthető ki a választókerületre vonatkoztatva, hogy ki a „saját jelölt” és kik az „ellenjelöltek”, emiatt ez a beszámoló sem alkalmas a választói akarat befolyásolására. Egyéb iránt Orbán Viktor világról alkotott véleménye már a választási kampányidőszakot megelőzően közismert és megismerhető volt, így ennek közlése sem minősíthető kampánytevékenységnek. Emellett jelentősége van annak is, hogy ezt a beszédet miniszterelnöki minőségében adta elő.
- [13] Ellentétes a döntés az NVB által idézett kúriai döntésben foglaltakkal is, mert a lapszámból egymással összefüggésben nem álló két beszámoló került kiragadásra. Kifogásolta a bírságmérték meghatározását is, utalt arra, hogy az NVB mérlegelési jogkörében járt el, viszont a határozatból a bírságkiszabás körülményei nem követhetők. A lap ingyenessége, annak terítési területe pedig nem lehet súlyosító körülmény.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [14] A kérelmező felülvizsgálati kérelme alaptalan.
- [15] A Kúria álláspontja szerint az NVB megfelelő részletességgel rögzítette határozata indokolásában a kifogás elbírálása körében irányadó tényállást, abból a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja értelmezése tekintetében is helytálló következtetésre jutott.
- [16] A Kúria – az NVB és a kérelmező által is hivatkozott – döntéseiben már foglalkozott a Ve.-ben rögzített esélyegyenlőségre vonatkozó alapelvnek a sajtótermékekben megjelenő tartalommal való összefüggéseivel. A Kúria jelen ügy megítélésénél is e döntésekben foglaltakat tekinti kiinduló pontnak: „[a] választási kampány a jelölő szervezetek és jelöltek közötti verseny, amelynek kifejezett célja a választópolgári akarat befolyásolása, formálása, a választópolgárok meggyőzésének kialakítása. A kampányhoz kötődő jogegyenlőség követelménye, az egyenlő esély elve a választási kampány idején akkor érvényesül, ha a jelölőszervezetek és jelöltek számára azonosak azok az objektív, külső feltételek, amelyek mellett képesek választási üzeneteiket eljuttatni a választókhoz. Így külső, objektív feltétel egyebek mellett az, hogy azonos eséllyel férjenek hozzá azokhoz az eszközökhöz, alkalmazhassák azokat a technikákat, amelyek sikeresen és hatékonyan többszörözik meg kommunikációjuk meggyőző erejét.” Hangsúlyozta „megbomlik a választási versengésbeli esélyegyenlőség akkor, ha valamely jelölő szervezet vagy jelölt a kampány időszakában olyan támogatásban részesül, olyan segítséget kap, amely őt ésszerű indok nélkül privilegizálja más szervezetekhez és jelöltekhez képest. A választási versengés során megkérdőjelezi az egyenlő esélyek elvének érvényesülését az a tény, avagy látszat, amikor a helyi közhatalom a választási kampányban semleges pozícióját feladva az egyik jelölő szervezet vagy jelölt mellett tűnik fel” (Kvk.IV.37.359/2014/2. sz. végzés). A „a helyi önkormányzatok kiadványaiban a települések prominens személyeinek többszöri megjelenítése általános jelleggel nem kifogásolható, mivel azonban az önkormányzat sajtóterméke a helyi közhatalmat jeleníti meg, választási időszakban megkérdőjelezi az egyenlő esélyek elvének érvényesülését az a tény-, vagy akárcsak látszat, ha választási kampányban semleges pozícióját feladva az egyik jelölő szervezet vagy jelölt mellett tűnik fel. Ilyen esetekben politikai hirdetés hiányában is alkalmas lehet az adott lapszám arra, hogy helyi szinten megbontsa a jelölő szervezetek és a jelöltek közötti esély egyenlőségét.” (Kvk.I.37.394/2014/2. sz. végzés).
- [17] Nem tévedett ezért az NVB, mikor a fenti döntések alapján, az abban foglaltak mentén vizsgálta a kifogásolt sajtótermékben megjelent beszámolókat és elemezte azok tartalmát az esélyegyenlőség alapelvének teljesülése érdekében. Nincs jelentősége a Kúria szerint annak, hogy a kifogásolt lap nem a teljes választókerület választópolgáraihoz, hanem csak azok egy részéhez szól, mivel nem az üzenettel elért választópolgárok száma, nagysága jelenti az alapelv sérelmét, hanem a sajtótermékben megjelenő beszámoló tartalma. Az alapelv sérelme akkor is megvalósulhat, ha egyetlen választópolgárt ér el a kifogásolt sajtótermék és az hatással van az ő választói akaratára, azt befolyásolja a sajtótermék tartalma. Épp ezért helyesen járt el az NVB, mikor a lapban szereplő cikkek tartalmát egyenként vizsgálta.
- [18] Rögzíthető, hogy az NVB által a határozatában idézett megnyilvánulások a kérelmezői érveléssel szemben nem csupán a helyi közszolgáltatás területén a jövőben bekövetkező változásokra, hanem az elmúlt kormányok által e területen elért eredményekre és akaratra utaltak és nyomatékosították a jelenlegi kormányzat e területen végzett tevékenységét. („2010 óta mintegy 200 olyan fejlesztés valósult meg a fővárosban, amelyre az ezt megelőző kormányok idején nem volt szándék és lehetőség”) Ebben a kontextusban azt a látszatot erősítették, hogy a jelenlegi kormánypolitika fenntartása a kívánatos a felvázolt fejlesztések megvalósulása érdekében. Erre figyelemmel a Kúria egyetért az NVB-nel azzal az álláspontjával, hogy ez a beszámoló alkalmas arra, hogy a hivatalban

lévő polgármestert jelölti minőségében is népszerűsítse, a jelöltség tényének konkrét említése nélkül is.

- [19] A kormányon lévő FIDESZ-KDNP országos listát állító politikai párt. A miniszterelnök március 15-i, kampányidőszakban elhangzott ünnepi beszéde tartalmának vizsgálata nem képezte a jelen eljárás tárgyát. Annak ismertetése, egyes részeinek idézése kapcsán azonban már tekintettel kellett lenni a Ve. szabályaira, a kifogásolt kiadványt e szerint kellett értékelni. A kiadvány a miniszterelnök beszédéből nemcsak a március 15-i eseményekkel kapcsolatos elemeket használta fel, hanem olyan részeket is kiragadott, melyeknek a kampánnyal való kapcsolata közvetlenül kimutatható. Pl. a FIDESZ-KDNP kampányának szerves részét képező migráns kérdéssel kapcsolatos kijelentések, az elmúlt nyolc év eredményeinek megvédéséért való harcba szállás, az, hogy a „mi jelöltünkkel” végül mindenütt egy „Soros-jelölt” áll majd szemben. A választópolgárok számára egyértelmű a miniszterelnök meghatározott párthoz való kötődése, így a beszédnek olyan tartalommal való ismertetése, amely az ellenzéki jelöltekről való véleménynyilvánításról, a saját jelöltek előtérbe helyezéséről, rájuk való szavazásra történő buzdításról szól, az a Ve. 140. §-a szerinti kampányeszköznek tekinthető.
- [20] Az önkormányzati lapok szerkesztési gyakorlatát választási kampányidőszakban a Ve. követelményei korlátozhatják. A fent már idézett joggyakorlat alapján a Ve. rendelkezéseiből az következik, hogy a Ve. 146. § b) pontja szerinti politikai hirdetés a Ve. 148. §-ában meghatározott szigorú – és egyenlő megjelenési esélyeket biztosító – feltételei közötti közzétételén túlmenő választási kampánytevékenységet helyi önkormányzat sajtóterméke nem folytathat. Választási kampánytevékenység a Ve. 141. §-a alapján a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása és minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység a választói akarat befolyásolása vagy ennek megkísérlése céljából.
- [21] A Kúria megállapította, hogy a kifogásolt lapszám nem számol be más jelölőszervezetek, jelöltek március 15-i megjelenéseiről, ezzel a tájékoztatás kiegyensúlyozatlanná vált, kizárólag a FIDESZ-KDNP-re vonatkozó közlésekkel sérült az esélyegyenlőség alapelve.
- [22] Az ilyen módon való közléssel az önkormányzati lap semleges pozícióját feladva egy konkrét jelölő szervezet, illetve jelölt mellett foglalt állást és ezzel megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában előírt esélyegyenlőség alapelvét.
- [23] A bírság kiszabása kapcsán az NVB mérlegelési jogkörben járt el. Ennek során a Kúriának alkalmaznia kellett a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban Kp.) 85. § (5) bekezdését: mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt is vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatóak-e.
- [24] A bírság kiszabását mind a jogalap, mind a mérték tekintetében elégséges módon indokolta az NVB. Határozatában megjelenítette a bírságmérték megállapításához szükséges egyedi körülményeket is, melyeket határozatában pontosan megnevezett. A lapszám és annak területi terítése a bírság kiszabásakor olyan körülmények, melyeket értékelni szükséges.
- [25] A fentiekre figyelemmel a Kúria az NVB határozatát a Ve. 231. § (5) bekezdés a) pontja alapján mind a jogalap, mind a bírság kérdésében helybenhagyta.

Záró rész

- [26] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 228. § (2) bekezdése és a Kp. 157. § (7) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 124. § (5) bekezdésének megfelelően – tekintettel Ve. 229. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokról szóló 2005. évi XVII. törvény 1. § (2) bekezdésére – tárgyaláson kívül bírálta el.
- [27] A Kúria a kérelmezőt a Ve. 228. § (2) bekezdésének megfelelően a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 630. § (5) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 35. § (1) bekezdésének megfelelően, a Pp. 101. § (1) és 102. § (1) bekezdései alapján kötelezte, hogy fizesse meg a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A.§ (5) bekezdése szerinti összegű eljárási illetéket.
- [28] A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2018. április 5.

dr. Hajnal Péter sk. a tanács elnöke, dr. Heinemann Csilla sk. előadó bíró, Huszárné dr. Oláh Éva sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő